

Jocs per estimular la consciència fonològica

Educació infantil
i cicle inicial d'educació
primària

7. Introducció a les lletres i a lletrejar

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Per què treballar la consciència fonològica?

A les aules d'educació infantil es fan un gran nombre d'activitats per augmentar la consciència lingüística de l'alumnat, tot utilitzant la llengua de forma significativa.

Sovint, cercant aquesta significativitat de les paraules, i del discurs en general, podem deixar una mica de banda la consciència dels fonemes. S'ha comprovat que un bon nivell de consciència fonològica a principis de primària esdevé un potent determinant en l'èxit que els alumnes poden tenir en l'aprenentatge de la lectura.

Us fem a mans un programa d'activitats, seqüenciades de menor a major complexitat, pensades per treballar en forma de jocs la consciència fonològica de l'alumnat de segon cicle d'educació infantil i principis de l'educació primària.

Aquest programa engloba des de la consciència dels sons que ens envolten fins a la noció i l'ordenació de la frase.

Metodològicament, s'ha de concebre com un programa on els reptes fonològics es presenten de forma gradual i on les noves activitats es poden fer en base al que prèviament s'ha introduït i practicat.

Totes les sessions han de ser breus, però constants, i han de seguir l'ordre en què estan presentades.

Aquest programa de jocs ha de divertir els nens, i, a més, mantenir el seu interès i facilitar-los, amb materials que els agradin, que puguin recordar, pensar i repetir allò que han treballat, i que el que aprenguin, pugin generalitzar-ho més enllà del context immediat d'aprenentatge i malgrat el pas del temps.

El recull és una adaptació al català del programa "Phonemics Wareness in Young Children", de Marylin J. Adams, Barbara R. Foorman, Ingvar Lundeborg i Terri Beeler.

Aquesta adaptació l'ha fet l'Enriqueta Garriga i forma part d'una llicència d'estudis del Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

Seqüència d'activitats:

1. Jocs d'escoltar	5. Sons inicials i finals
2. Rimes	6. Fonemes
3. Paraules i frases	7. Introducció a les lletres i lletrejar
4. Consciència de síl·laba	

Introducció a les lletres i a lletrejar

Com que l'últim objectiu d'aquest programa és afavorir el desenvolupament de la lectura i l'escriptura dels infants, algú podria trobar desconcertant que totes les activitats descrites fins ara estiguin centrades exclusivament en l'estructura del llenguatge parlat. En efecte, els docents, podeu experimentar una comprensible sensació d'impaciència arribats en aquest punt. A alguns, fins i tot els pot semblar aquest enfocament clarament ineficaç comparat amb el sistema tradicional d'ensenyar als alumnes les correspondències so-grafia.

Amb tot, impartint la instrucció fonètica convencional (és a dir, les correspondències lletra-so), massa infants presenten greus dificultats per aprendre els sons compostos i per lletrejar. Queden bloquejats i no ho entenen.

Encara més, això succeeix fins i tot amb nens que han estudiat degudament les lletres i les correspondències lletra-so. De fet, això és una petita mostra de memoritzar els sons que van amb les lletres sense haver arribat primer a tenir la noció que cada paraula està formada per la seqüència d'aquests sons. De forma similar, això també es deu a memoritzar que la lletra "b" sona [b] però sense que aquest [b] pugui ser reconegut com un so que se sent en paraules com bomber, ball i bolet.

El propòsit de desenvolupar la consciència fonològica en els nens és donar-los aquestes nocions lingüístiques de les quals depèn una comprensió productiva del principi alfabètic. Com prèviament ja s'ha revisat, gran nombre d'investigacions documenten que aquest tipus d'entrenament resulta significativament més eficaç en el desenvolupament de la lectura i l'escriptura d'un grup i redueix de forma significativa la incidència de fracàs en la lectura.

El disseny i la seqüenciació de les activitats en aquest dossier han intentat ajudar els nens a adquirir un sentit de l'arquitectura del seu llenguatge i de la naturalesa dels blocs de construcció. Així, al llarg dels capítols, l'atenció dels nens s'ha enfocat i s'ha tornat a enfocar en les parts més i més petites del llenguatge. Gradualment, han anat adquirint nocions de com les narracions estan formades per frases, les frases per paraules, les paraules per síl·labes i les síl·labes, elles mateixes, per una sèrie relativament petita dels elements bàsics de la parla, els fonemes. Els nens han anat veient com, en cada estrat, les parts es poden fraccionar, dir de forma separada i tornar a ajuntar. Han pogut veure també com, si les parts s'omerten, se substitueixen o redistribueixen, el tot resultant es veu alterat en els sons i el significat. En resum, han après a valorar l'estructura del sistema.

Però això no és tot. A més a més del desenvolupament de tot aquest joc estructural, els nens han après a fixar-se en les mateixes parts o segments; això és particularment impor-

tant pel que fa referència al nivell dels fonemes. A mesura que els nens practiquen la síntesi de paraules amb els fonemes i l'anàlisi dels fonemes a partir de les paraules, també practiquen escoltar i repetir els fonemes una i altra vegada, tant de forma aïllada com en un context. Es van familiaritzant en com sonen els diferents fonemes i en com s'articulen. Van trobant-se còmodes sentint i escoltant les característiques pròpies i diferents de cada fonema segons es diguin de forma aïllada o al començament, en posició medial o final de diferents paraules.

Les investigacions mostren que tan aviat els nens tenen un domini de la consciència fonològica en aquest sentit, el coneixement útil del principi alfabètic es dona generalment amb remarcable facilitat, i no es estrany: han après a escoltar i a pensar en l'estructura del llenguatge de forma que el principi alfabètic té sentit. Tot el que encara manca en la seva utilització és el coneixement de les lletres que representen cadascun dels sons.

Aquest capítol facilita aquest coneixement.

Abans de passar a les activitats d'aquest capítol, cal tenir presents algunes orientacions. El més important, les activitats en aquest capítol no estan pensades per ensenyar fonètica. Més aviat el seu propòsit és previ a l'ensenyament fonètic. Les activitats d'aquest capítol pretenen orientar els nens perquè utilitzin la seva consciència fonològica per construir una comprensió inicial de com funciona el principi alfabètic. L'objectiu és introduir els nens en la noció que cada so està representat per una lletra i que la seqüència de sons que compona una paraula està representat, d'esquerra a dreta, per la seqüència de lletres que la formen.

Novament, les activitats que es donen aquí són preliminars. La vostra feina és preparar els nens per a l'aprenentatge de la fonètica i lletrejar no per substituir aquest aprenentatge.

Per utilitzar aquestes activitats, tingueu present que les conductes dels nens cal que siguin orientades amb cura. En particular, molts nens entren a l'escola amb molta recança que aprendre a llegir i a escriure és una dura tasca.

Com a conseqüència, alguns optaran per rebutjar completament els coneixements fonèmics de cara a concentrar-se totalment en les grafies i a lletrejar. Per resistir aquesta tendència molts dels jocs en aquest capítol són els mateixos dels capítols anteriors amb molt poques variacions. La familiarització amb els jocs i en la forma de jugar-los vol ser un ajut per mantenir les funcions fonèmiques de les lletres en el mateix front conceptual.

En aquest mateix sentit, és convenient tornar enrere cap a les versions originals dels jocs, sense lletres, de tant en tant.

Finalment, les activitats en aquest capítol pressuposen que els alumnes han adquirit ja una certa familiarització amb les lletres. Així com les correspondències lletra-so no tenen sentit sense consciència fonològica tampoc no es poden aprendre a menys que els nens puguin realment distingir una lletra de l'altra. Idealment, el treball de denominació, reconeixement i escriptura de les lletres hauria d'iniciar-se a començament de curs i desenvolupar-lo en paral·lel amb les activitats de consciència fonològica. Amb tot, alguns dels vostres alumnes estaran probablement insegurs amb algunes de les lletres. Assegureu-vos de poder observar els signes de confusió per poder facilitar-los un ajut extra i practicar tot el que necessitin.

Recordeu que el propòsit central d'aquestes activitats és transmetre als alumnes com funciona l'alfabet. Per aquesta raó, les correspondències lletra-so de totes les paraules que s'exploren són simples i senzilles. Recomanem que el nombre de lletres que s'introdueixin sigui limitat a un subgrup manejable. Basant-nos en les seves propietats fonèmiques i en la seva utilització en el lletrejar de paraules senzilles, monosil·làbiques, recomanem que ens centrem en les lletres següents:

- Consonants: s m d p t n g b r f l
- Vocals: totes

No us preocupeu d'introduir altres lletres addicionals fins que els alumnes estiguin familiaritzats amb aquestes. Per altra banda, tampoc no és necessari apressar-se a completar tot el grup de lletres llistat anteriorment. En aquest sentit, construir l'habilitat dels alumnes per treballar de forma reflexiva i amb confiança amb poques lletres pot tenir més valor a la llarga que córrer per treballar un gran nombre de lletres. A més a més, quan els nens hagin entès la naturalesa del sistema, la introducció de noves lletres es podrà fer de forma molt més senzilla i ràpida.

Jocs de consciència fonològica

Tipologia d'activitats: Introducció a les lletres i a lletrejar

Activitat: Endevina qui. Introducció sons i lletres

	<p>Objectiu Introduir les correspondències lletra-so</p>
	<p>Activitat Els nens i les nenes s'asseuen en cercle i vosaltres dieu: "Estic pensant amb el nom d'algú que comença amb la lletra... Aixequeu la mà si sabeu qui és". Aleshores presenteu la lletra inicial mentre produïu el so inicial del nom d'un nen, reforçant-lo o repetint-lo si és necessari fins que els nens endevinin el nom.</p>
	<p>Nota Amb els noms que comencin amb correspondències lletra-so que poden portar a confusions (p. ex.: Elena amb [ɛ]) o que són inexistents en català (noms estrangers), caldrà una explicació addicional.</p>
	<p>Variacions</p> <ul style="list-style-type: none"> • Una vegada els nens i les nenes s'hagin familiaritzat amb els sons inicials i les lletres de cadascun dels altres noms, podeu començar el joc: "Estic pensant amb el nom d'algú que comença amb la lletra (nom de la lletra)" mentre es presenta la lletra corresponent. Els infants pronuncien el so de la lletra i aleshores aixequen la mà quan han endevinat el nom.
	<p>Recursos a la xarxa</p> <ul style="list-style-type: none"> • JClic de consciència fonològica • JClic de consciència fonològica 2

Jocs de consciència fonològica

Tipologia d'activitats: Introducció a les lletres i a lletrejar

Activitat: Noms de dibuixos

	<p>Objectiu Aparellar lletres amb els fonemes inicials de les paraules.</p>
	<p>Nota Utilitzeu aquest joc per introduir cada nova consonant. Es pot jugar i tornar a jugar fins que els nens i les nenes responen amb la consonant concreta amb una raonable fiabilitat i rapidesa. En aquest moment, la consonant pot ser reforçada i ampliada amb les activitats: “Estic pensant en una cosa” i “Noms de dibuixos”. Retorneu a aquest joc per introduir la consonant següent només quan els nens estiguin segurs amb l'anterior. Passeu a les activitats de lletrejar “Recerca del dibuix”, “Introducció a lletrejar les paraules” tan aviat com les cinc primeres consonants estiguin establertes. Les noves consonants es poden continuar introduint tenint present retornar periòdicament a aquesta activitat.</p>
	<p>Activitat Utilitzeu dues sèries de targes amb dibuixos. Els noms dels objectes dibuixats en totes les targes de la primera sèrie han de començar amb la lletra i el so del dia (p. ex., [s] el primer dia). En la segona, una petita col·lecció de targes que comencen amb un altre so ben contrastat ([m] el primer dia). Abans de començar el joc, reviseu amb els nens el nom de cada dibuix a la sèrie de [s] per evitar confusions durant el joc. Ensenyeu un dibuix de la primera sèrie i pregunteu als nens i les nenes el nom i que identifiquin el so inicial (p. ex., sol, [sssss]). Repetiu el procediment amb la segona tarja d'aquesta sèrie (p. ex., sabó, [sssss]). Aleshores pregunteu “Comencen aquestes dues paraules amb el mateix so? Amb quin so comencen?”. Després que l'alumnat hagi respost, presenteu la lletra “s” i digueu “Aquesta és la lletra “s”. S'es diu [s]. Quan nosaltres escrivim aquestes dues paraules, totes dues comencen amb la lletra “s”. S'anima els nens i les nenes que pensin en altres paraules que comencin amb el mateix so. Accepteu totes les paraules que comencin amb el so [s], encara que no s'escriguin amb “s” com ara “cistell”, “cel”. En aquests casos, si s'escriuen a la pissarra, cal explicar-ho. Tingueu en compte que com que el que aquí ens interessa és la primera lletra de la paraula, pot ser convenient la inclusió de paraules llargues (p. ex., sabata, samarreta, setmana). A continuació, barregeu les dues sèries de targes i aneu-les ensenyant una per una de manera que tots les puguin veure. Davant de cada tarja els nens han de dir [s] si l'objecte dibuixat comença amb el so “s”.</p>
	<p>Nota Feu que els nens i les nenes aixequin targes amb les lletres impreses quan responguin, de manera que us sigui més fàcil comprovar la seva comprensió i participació.</p>
	<p>Variacions</p> <ul style="list-style-type: none"> • De cara a valorar el progrés individual i alhora vigilar que tots hi participin, feu que els nens esperin a donar la resposta fins que els feu un senyal. Aleshores, a l'atzar, demaneu la resposta a un nen individualment o a tot el grup. • A la segona sèrie de targes, en lloc d'incloure només dibuixos que tots comencin amb un mateix so, incloeu dibuixos que comencin amb varietat de sons i lletres. Això farà una mica més complicada la feina. • Utilitzant sèries de dibuixos que tinguin només dues lletres inicials (p. ex., s i m), feu que els nens identifiquin el so inicial de cada dibuix mentre trebal·leu amb les targes barrejades. Utilitzeu aquesta variació per repassar amb els nens lletres que han après prèviament mentre en treballen unes altres de noves.

Jocs de consciència fonològica

Tipologia d'activitats: Introducció a les lletres i a lletrejar

Activitat: Estic pensant en una cosa

	<p>Objectiu Reforçar i ampliar la consciència dels nens i les nenes sobre cada consonant inicial.</p>
	<p>Activitat Digueu: “Ara jugarem un joc que es diu estic pensant en una cosa...” Jo escriuré el nom d’una cosa d’aquí a prop en la qual estic pensant. Us donaré pistes i vosaltres haureu d’endevinar la meva paraula”. Escriviu la paraula en algun lloc on no la puguin veure durant el joc i que la pugueu ensenyar una vegada l’hagin endevinat. Aleshores, ensenyeu i digueu als nens la lletra inicial de la paraula que han d’endevinar. (Per a aquest joc, cal restringir les lletres inicials a aquelles que ja s’han introduït). Després de presentar la lletra, pregunteu als nens pel so que fa: “Estic pensant en una cosa que comença amb la lletra s. Quin és el so de la lletra s?” [s]. Molt bé. Ara mireu per tota la classe i proveu si veieu una cosa que comença amb la lletra s”. Totes les respostes dels nens cal que siguin revisades per tots per tal d’assegurar-se que el que han dit comença pel so concret. Quan els suggeriments dels nens no comencen pel so correcte, feu-ho observar a tot el grup. Suggeriments que comencen pel so correcte cal que siguin celebrats i escrits a la pissarra, emfasitzant-ne la lletra inicial.</p>
	<p>Variacions</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jugueu amb objectes que no estiguin a la vista i utilitzeu pistes com “La paraula secreta comença per la lletra s, és un animal, no té potes i no té pèl”, i així successivament.

Jocs de consciència fonològica

Tipologia d'activitats: Introducció a les lletres i a lletrejar

Activitat: Noms de dibuixos: sons finals i lletres

	<p>Objectiu Aparellar lletres amb els sons finals de les paraules.</p>
	<p>Nota Per a cada nova consonant, és important que els nens i les nenes estiguin raonablement familiaritzats amb l'activitat "Noms de dibuixos: sons inicials i lletres" abans de passar a aquesta activitat.</p>
	<p>Activitat Utilitzeu dues sèries de targes amb dibuixos. Els noms dels objectes dibuixats en totes les targes de la primera sèrie acaben amb la lletra i el so del dia (p. ex., [s] el primer dia). En la segona, una petita col·lecció de targes que comencen amb un altre so ben contrastat ([m] el primer dia). Abans de començar el joc, reviseu amb els nens el nom de cada dibuix a la sèrie de [s] per evitar confusions durant el joc. Ensenyeu un dibuix de la primera sèrie i feu que els infants l'anomenin i identifiquin el so final (p.ex., gos, [s]). Repetiu el procediment amb la segona tarja de la sèrie (p. ex., autobús, [s]). Pregunteu: "Tenen aquestes dues paraules el mateix so final? Quin és aquest so final?" Una vegada els nens i les nenes hagin contestat, ensenyeu la lletra s i digueu "Aquesta és la lletra s. S sona [s]". Quan escrivim aquestes dues paraules, totes dues acaben amb la lletra s. A continuació escriviu les dues paraules a la pissarra per emfasitzar visualment aquest aspecte. Aleshores demaneu als nens que pensin en altres paraules que acabin amb el mateix so. Accepteu totes les paraules que acaben amb el so concret, encara que en el cas d'alguns sons, com [s], s'escriguin amb altres lletres que sonen igual (p.ex., "llaç", "braç"). Després barregeu les dues sèries de targes i les aneu ensenyant una per una de manera que tots les vegin. Davant de cada tarja els nens han de dir si l'objecte mostrat acaba amb el so [s]. Els dibuixos s'escolliran en funció de que acabin amb la lletra concreta. A més a més, podeu escriure les paraules a la pissarra per reforçar-les.</p>
	<p>Nota Feu que els infants aixequin una tarja amb la lletra dibuixada quan responguin per facilitar-vos el control de la seva comprensió i participació.</p>
	<p>Variacions</p> <ul style="list-style-type: none"> • De cara a poder valorar el progrés individual i el seu nivell de participació, feu que els nens no contestin fins que feu un senyal. Aleshores, de forma imprevisible, pregunteu a algú individualment o al grup sencer. • A la segona sèrie de targes, en lloc d'incloure només dibuixos que acaben amb el mateix so, intercaleu paraules els finals de les quals acaben amb diferents sons i lletres. • Utilitzant sèries de dibuixos que tinguin només dues lletres finals (p. ex., s i m), feu que els nens identifiquin el so final de cada dibuix mentre treballau amb les targes barrejades. Utilitzeu aquesta variació per repassar amb els nens lletres que han après prèviament mentre en treballen unes altres de noves.

Jocs de consciència fonològica

Tipologia d'activitats: Introducció a les lletres i a lletrejar

Activitat: Buscant el dibuix

	<p>Objectiu Centrar l'atenció dels nens en tots els sons estudiats fins aquest moment.</p>
	<p>Nota Aquest joc és apropiat només quan els nens i les nenes han treballat amb diverses lletres. Però donat que les consonants finals són més difícils que les inicials, necessitaran més ajut.</p>
	<p>Activitat Per a la consonant inicial, escampeu els dibuixos que representin cadascuna de les diferents lletres enmig d'un cercle. Per jugar, ensenyeu una lletra i feu que els nens i les nenes trobin un dibuix que comenci amb aquella lletra. Després d'un temps d'espera, feu que un nen esculli una tarja i justifiqui la seva elecció. El nen ha de treure el dibuix del mig del cercle i col·locar-lo sota de la tarja de la lletra corresponent. Jugueu el joc de la mateixa manera per a les consonants finals, fent que els nens escullin els dibuixos els noms dels quals acabin amb la consonant que vosaltres indiqueu.</p>
	<p>Variacions</p> <ul style="list-style-type: none"> • Repartiu les targes de dibuixos entre els infants. Cadascun ha de dir la lletra inicial o final de la seva tarja i afegir-la a la pila de la lletra corresponent.

Jocs de consciència fonològica

Tipologia d'activitats: Introducció a les lletres i a lletrejar

Activitat: Afegir una lletra

	<p>Objectiu Introduir els nens i les nenes en el lletreig de paraules d'esquerra a dreta i en la correspondència lletra-so de les vocals.</p>
	<p>Nota Aquesta activitat es pot introduir tan aviat estiguin segurs amb les cinc primeres consonants, un cop practicades les activitats: "Paraules amb tres sons" i "Afegint i traient sons inicials".</p>
	<p>Activitat Comenceu dient una paraula de dos sons (p. ex., as) i feu que l'alumnat els digui separats [a]-[s]. Repetiu els sons i escriviu les lletres corresponents a la pissarra. Expliqueu que el so [a] es representa per la lletra a. Feu que els nens repeteixin el so vocàlic i després els dos sons de la paraula que heu escrit, a mesura que senyaleu, d'esquerra a dreta —primer a poc a poc i després més de pressa— les lletres que els representen.</p> <p>A continuació, afegiu una de les lletres estudiades anteriorment (p.ex., p) al començament de la paraula. Feu que els nens diguin el so de la nova lletra i després que s'imaginin la nova paraula pronunciant i combinant els sons de les tres lletres que els representen. Fins que els nens no ho hagin entès, necessitareu modelar i donar suport a aquesta activitat de combinar i dir els sons d'esquerra a dreta. Després aquesta activitat pot ser més engrescadora si feu que els infants aixequin la mà quan creguin conèixer cada paraula i puguin justificar la seva resposta segmentant la paraula per lletres i tornant-les a combinar juntes posteriorment.</p> <p>L'activitat continua construint noves paraules, afegint o substituint una sola lletra. Després del primer dia, cal haver exercitat amb les lletres inicial i final. Exemple de sèries de paraules podrien ser:</p> <p style="padding-left: 40px;">as cas gas pas vas al mal pal sal mà mal mar mas pa pal pam pas pau és mes pes est pe pèl pes pet té tel Teo teu be beu vel veu mel mes meu pi api Epi pis pit piu bo bol bon bony bot bou ós cos gos mos tos vós tu tub tul</p> <p>Les noves consonants s'aniran afegint a l'activitat a mesura que es vagin introduint, i aniria bé reforçar la lletra fins que s'hagin treballat unes quantes consonants amb aquesta sèrie. En tornar a introduir aquesta activitat cada dia i mentre es treballi, cal reforçar l'atenció dels nens en les vocals. Després que els nens es familiaritzin amb l'activitat, la vocal a pot ser substituïda per paraules amb la vocal o. I gradualment, de la mateixa manera es poden anar introduint totes les vocals i exercitar-les. Reviseu periòdicament cadascuna de les vocals perquè els nens no les oblidin mentre treballen la següent.</p>

Jocs de consciència fonològica

Tipologia d'activitats: Introducció a les lletres i a lletrejar

Activitat: Canviar la lletra

	<p>Objectiu Dirigir l'atenció dels nens i les nenes al fet que totes les lletres d'una paraula hi tenen un paper i desenvolupar la seva percepció de les distincions vocàliques.</p>
	<p>Activitat Escriu una paraula a la pissarra i feu que els nens la pronuncïin, la combinin i la identifiquin. Aleshores substituïu una de les lletres de la paraula. Feu que els nens vegin el resultat tornant a pronunciar la paraula. Reforceu la seva resposta pronunciant els diferents sons i la combinació de les lletres. Repetiu aquests pas una i altra vegada. Quan trebal·leu amb les consonants inicials i finals, el joc es fa com s'ha dit anteriorment, però avançant més de pressa. Quan trebal·leu amb les vocals, els alumnes potser necessitaran més suport. Un dia concret, és millor centrar l'atenció només en una de les posicions de les lletres, ja sigui la inicial, la final o la medial (vocal).</p> <p>Novament i per tal d'assegurar-se de la competència i progrés dels nens i les nenes, és una bona idea crear un "temps d'espera" i preguntar, de forma imprevisible, ja sigui individualment, ja sigui a tot el grup.</p>

Jocs de consciència fonològica

Tipologia d'activitats: Introducció a les lletres i a lletrejar

Activitat: Pronunciant paraules

	<p>Objectiu</p> <p>Preparar els infants per descodificar de forma independent, afegint o canviant lletres en qualsevol posició en una paraula.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afegint o traient sons inicials – Inserint o traient sons medials – Formant paraules de quatre sons.
	<p>Activitat</p> <p>Comenceu per escriure una paraula a la pissarra i feu que els nens i les nenes l'articulin i la composin. Aleshores canvieu una lletra de la paraula i feu que els infants llegeixin la nova paraula que resulta. En resum, aquesta activitat és similar a la anterior excepte que podeu afegir una lletra, treure una lletra o canviar lletres en qualsevol posició d'una paraula que prèviament s'hagi articulat. A més a més, s'estudien per primera vegada els grafemes dels grups consonàntics. A continuació, es donen alguns exemples de llistes de paraules de la manera com poden anar variant:</p> <p>pi, pa, pal, pala, pla, plat mà, mar, mal, mel, pel, ple, plec as, os, cos, tos, to, tro, tros, ros bon, foc, foc, bloc pot, pota, bota, boca, roca, roc, ruc, ric ou, tou, pou, plou, plom, pom, pam, ram set, sot, cop, cap, rap, drap to, tos, tou, bou, brou, brau, blau, clau sa, sal, sap, cap, tap as, vas, nas, nus, nous, ous, bous, bols</p>
	<p>Nota</p> <p>Després de fer cada sèrie, repasseu-la fent que l'alumnat utilitzi cada paraula en una frase. Això, de forma implícita, requereix que tornin a llegir les paraules i en tinguin en compte el significat.</p>
	<p>Variacions</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feu un joc similar però per escrit. Dicteu cada paraula i feu que l'escriuin. Després de cada paraula i abans de la següent, animeu els nens i les nenes a revisar-la i a corregir-la tot lletrejant-la. • Reforceu els encerts i feu que l'activitat sigui com un joc divertit. No feu més de cinc paraules en un dia concret o el joc pot passar de ser divertit a massa costós. • Animeu els alumnes a utilitzar la seva consciència fonèmica i els coneixements de les lletres per escriure de forma independent, utilitzant paraules inventades (pseudoparaules) que lletregin.